

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus I. De Impedimento ex Consanguinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

distinctione: si erat exprimendum de jure, vel stylo, seu consuetudine, auctoritate Principis C. secus, N. illatum. ad probat. & ad valorem gratiæ sufficere, quod adsit *legalis* voluntas Principis, hoc est, consensus in gratiam, ubi nihil omittitur eorum, quæ jure, vel usu debito exponi debent ad gratiæ impetrationem; & hæc non deficit, deficiente causâ finali, de cujus expressione jure vel usu debito non est cautum;

ergo. Unde colliges, alium esse stylum, seu usum, & consuetudinem Cancellariæ Apostolicæ, in scribendo quoad formas, & modum; alium Curia, *in judicando*; illum esse stabilem ac certum; istum vari-um, & incertum ex n. 1170. nec in alijs tribunalibus habendum pro jure, seu lege, nisi in his, in quibus inconcussus, seu invariatus est, atque firmatus, decisione, vel declaratione Papæ, ex n. cit.

QUÆSTIO XIV.

In Tit. XIV. de Consanguinitate & Affinitate.

§. I.

De Arbore Consanguinitatis.

Arbor Consanguinitatis nihil aliud est, 1178
quàm series, seu ordo personarum ex eodem sanguine descendendum, distinctus per lineas, & gradus, statuto prius stipite, seu radice, vel origine proximâ hujus conjunctionis. Per *lineam* autem intelligitur collectio personarum ab eodem stipite descendendum, gradus habens, & cognationem, seu propinquitatem earum distinguens: *stipes* autem dicitur ea persona, à quâ *proximè* descendunt illæ personæ, de quarum consanguinitate quaeritur; vel quæ est origo proxima, & principium, quod aliqui duo sint ejusdem sanguinis.

Supponendum autem 1. hanc arborem constare tribus lineis, seu triplici ordine, quo collocantur personæ sanguine junctæ. Ex his *prima* est *ascendentium*, in qua continentur personæ, à quibus nos originem duximus, ut pater, avus, proavus, & reliquæ personæ ascendentes; altera *descendentium*, in qua continentur personæ, quæ à nobis originem duxerunt, ut filij, filia, nepotes, neptes, pronepotes, proneptes, aliæque personæ descendentes in infinitum. Utraque simul vocatur *linea recta*: tertia demum est *obliqua* seu *transversalis & collateralis*, complectiturque personas, quæ nobis ex latere junctæ sunt, atque adeo eas, à quibus nos non duximus originem, nec illæ à nobis, & tamen ab una stirpe, unòque sanguine nobiscum propagatæ sunt; ut filij fratrum, fororum, patruus, amita, &c.

Supponendum 2. quod *linea collateralium* alia sit *æqualis*, continens personas, de quarum cognatione quaeritur, in æquali gra-

Q9 2

li gra-

1176. Hoc titulo proponitur duplex impedimentum dirimens matrimonium contrahendum, vel eo sancte contractum; primum est inter consanguineos; alterum inter affines. Consanguinitas, in verbis, quibus continentur impedimenta dirimentia, venit sub verbo *cognatio*, quæ vox ut dictum est n. 1087. supponit pro triplici cognatione spirituali, legali, & carnali, seu consanguinitate.

ARTICULUS I.

De Impedimento ex Consanguinitate.

1177. Antequam ad particulares quæstiones descendamus, supponendum, cognationem carnalem, seu *consanguinitatem*, esse vinculum, seu propinquitatem, & conjunctionem personarum ab eodem stipite proximo descendendum, carnali propagatione contractum; vel dic, esse *vinculum personarum, quæ propterea, quod ab eodem stipite oriuntur, sanguinis, & naturæ societate, junctæ sunt, ac propterea consanguinei dicuntur, quasi de uno, & communi sanguine nati, & propagati.* Ex hoc vides, etiam *illegitimos & spurios* venire appellatione *consanguineorum*; quia spectato jure naturali, etiam illi à communi ipsis, & legitimis, sanguine descendunt. Et ideo quoad matrimonij impedimentum, ac dispensationem super eo impetrandam, nullum discrimen est; sic Pyrrhus Corradus in *praxi dispens.* Apost. l. 7. c. 1. n. 6. quoniam autem hæc cognatio matrimonium inter consanguineos dirimit in *certis solum gradibus*, præmittimus brevem notitiam de arbore consanguinitatis, & terminis ad eam pertinentibus.

Tom. IV.

li gradu distantes à communi stipite, ut sunt duo fratres, frater, & foror &c. si autem unus altero distet pluribus gradibus (hoc est, si inter ipsum, & stipitem plures personæ medient, quàm inter alterum, & stipitem) sunt collaterales in *linea inæquali*; sic frater, à fororis, vel fratris filia distat inæqualiter. Hæc inæqualitas collateralium præcipuè attenditur in dispensationibus matrimonij propter dicenda q. 22. per *gradum* autem intelligitur quoddam intervallum, quo cognoscitur, quæ persona sit stipiti propinquior; & consequenter quantum inter se distent personæ, de quarum cognatione quaritur.

§. II.

De Regulis cognoscendi gradum consanguinitatis.

1181. Quando de duobus quaritur, in quo gradu consanguinitatis inter se conjuncti sint, ante omnia sciri debet eorum stipites, seu origo, & principium, à quo ambo per carnalem propagationem, mediatè, vel immediatè descendunt; nam sine hoc consanguinei non sunt. Deinde observandum, in qua linea collocentur? an in recta, nimirum ascendenti, descendenti? an in obliqua, seu transversali, eaque vel æquali, vel inæquali? quo posito: pro linea recta, seu descendente, & ascendente unica regula est in utroque jure, nimirum *tot esse gradus, quot personæ, unâ dempsit*, nimirum stipite. Et ideo pater & filius, sunt in primo gradu; avus & nepos in secundo; proavus, & pronepos in tertio; abavus & abnepos in quarto gradu lineæ rectæ: pro linea obliqua, seu transversa, sed æquali, jure canonico hæc regula traditur, ut *collaterales in æquali linea transversa tot gradibus inter se distent, quot gradibus distant à communi stipite*. Et ideo frater & foror inter se distant uno gradu in linea transversa, quia à patre, & matre distant uno tantum gradu in linea recta: pro linea demum obliqua, seu transversa, sed inæquali hæc jure canonico regula est, ut *personæ talis lineæ tot gradibus inter se distent in linea transversa inæquali, quot gradibus persona remotior distat à communi stipite*. Hinc filius Petri, & nepos Pauli, fratris Petri, sunt consanguinei in tertio gradu lineæ transversæ inæqualis.

Dixi has regulas in computatione graduum consanguinitatis observandas de *jure canonico*, nimirum *per ordinem ad matrimonia*: quoad hæreditates autem, vel successiones hæreditarias, & tutelæ, computatio juris civilis; & hoc tam in foro seculari, quàm Ecclesiastico; quia quoad ejusmodi successiones illa computatio approbata est jure canonico. c. *ad sedem* 35. q. 5. Nam hæreditates jure civili secundum gradus prærogativam deferuntur ita, ut proximior in gradu, prior sit in successione, & remotiorem excludat. *§. plures. Instit. de legit. agnat. success.* dicuntur autem *agnati*, qui ab aliquo descendunt per lineam masculinam v. g. ex fratre; qui per femininam, dicuntur *cognati*, quamvis quandoque nomen *cognati* tanquam genus aliquod, & quid superius ad utramque lineam accipiatur; his prænotatis.

Not. ut juxta jus civile, quoad successiones, fiat computatio graduum consanguinitatis in linea recta, tam ascendente, quàm descendente, servandam esse regulam primam, traditam n. 1181. hæc enim eadem est in utroque jure; si autem quartio sit de duobus in linea transversa, computari debere tam gradus, quibus unus ex consanguineis distat à communi stipite, quàm gradus, quibus alter distat ab eodem; hinc si unus consanguineorum distat à communi stipite duobus gradibus, & alter tribus, erunt quinque gradus. Et ideo fratres sunt jure civili in secundo gradu, quia quilibet à communi stipite distat uno gradu; Patruus, & nepos ex fratre in tertio gradu: filij fratrum aut fororum in quarto gradu, quia ambo distant duobus gradibus ab avo &c. nam numerus graduum in hoc computu confurgit ex numero personarum utroque latere venientium; cum jure civili duo consanguinei tot gradibus inter se distent, quot inter ipsos intercedunt generationes. Igitur, ut quis reperiat, quo gradu jure civili, alicui alicui Tertio v. g. Sticho conjuncti sint, Titius v. g. & Cajus super successione in bona Tertij dissidentes, constituenda erit duplex arbor consanguinitatis, una Stichi, & Titij; altera Stichi & Caji. Nam ex hoc faciliè deprehendes, quo gradu Titius, quo Cajus Sticho sanguine junctus sit, atque adeò quis eorum Sticho proximior? §. III.

§. III.

An, & quousque Consanguinitas dirimat matrimonium inter consanguineos?

1184. Ante resolutionem notandum, non rectè dici consanguineos, de quibus in præsens quaestio, qui ab uno eodèmq; stipite, seu communi principio, & progenitore remoto per carnalem propagationem descendunt; sed qui ab uno propinquo: aliàs omnes homines consanguinei essent; quo posito: R. quòd consanguinitas dirimat matrimonium inter consanguineos contrahendum, vel eà stante contractum, constare non tantum ex jure antiquo. c. ad sedem 35. q. 5. sed etiam jure Concilij Lateran. sub Innocent. III. ubi hæc extensio restricta est, usque ad quartum tantum gradum inclusivè. c. Non debet. de consang. & Prohibitio quoque ibi: Prohibitio quoque copulae conjugalis quartum consanguinitatis, & affinitatis gradum de cetero non excedat; quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio generaliter observari; & paulo post cum ergo jam usque ad quartum gradum prohibitio conjugalis copulae sit restricta, eam ita volumus esse perpetuam, non obstantibus constitutionibus super hoc dudum editis, vel ab aliis, vel à nobis; ut si quis contra prohibitionem hujusmodi præsumpserit copulari, nulla longinquitate defendatur annum; cum diuturnitas temporis non minuat peccatum, sed augeat: tantòque sint graviora crimina, quantò diuturniora infelices animas detinent alligatas.

1185. Ex hoc textu sequitur, quòd hodie (licet aliud fuerit jure antiquo, ubi consanguinitas matrimonium dirimebat etiam in ulteriori gradu) consanguinei intra quartum gradum invalidè, ultra quartum validè ac licitè contrahant matrimonium, adeoque per gradus prohibitos in materia consanguinitatis intelligi solùm primum, secundum, tertium, & quartum; & hæc restrictio juris antiqui ad quartum tantum gradum intelligenda non solùm in linea collateralium, sed etiam recta descendenti-um, & ascendenti-um, cum textus in c. Non debet indefinitè loquatur. ita Sanchez l. 7. hic d. 51. n. 22. Quare duo consan-

guinei inæqualiter distantes à stipite, si aliter distet ultra quartum gradum, liberè possunt matrimonium inire; sic enim non sunt consanguinei in gradu irritante matrimonio; ita Barbosa in c. fin. b. t. n. 2. Advertendum autem quemlibet filiorum facere suam lineam; sic Barbosa in c. 3. h. t. n. 3. hinc pater, vel mater duorum liberorum v. g. Titij & Cajæ, tam in linea descendenti-um à Titio, quam descendenti-um à Caja, venit inter ascendentes. Infideles verò conjuncti in gradu prohibito lege solùm canonicà non separantur, etiam suscepto baptismo; nam talis gradus inter eos non præstat impedimentum, utpotè non subiectos Ecclesie, dum contraxerunt; habetur in c. de infidelibus. 4. h. t. nam cum Innocentius III. consultus fuisset, an infideles, qui ante conversionem suam, secundum legis veteris instituta, vel traditiones suas citra gradus consanguinitatis à canone denotatos conjuncti fuerint, separari debeant post baptismum? respondit, quòd matrimonium sic ante conversionem contractum, non est post baptismi lavacrum separandum; cum à Judæis dominus requisitus, si licet uxorem ex qualicumque causa relinquere? ipsis responderit: Quòd Deus conjunxit, homo non separet, per hoc innuens, esse matrimonium inter eos; ubi nota, quòd non dicat esse matrimonium consummatum; sed tantum, esse matrimonium, licet non consummatum.

Dices: si leges Ecclesiasticas non tenentur infideles observare in suis matrimoniis tempore infidelitatis celebratis; sequetur, quòd repudium illis permissum lege veteri cap. 24. Deuteron. relato in c. non satis 34. q. 1. factum inter Judæos ante baptismum maneret, & sustineretur etiam post baptismum; cum factum esset tempore infidelitatis: sed post baptismum tale repudium non sustinetur, imò infidelis baptizatus tenetur cohabitare cum conjugate infideli repudiata, si ipsa sine dispendio salutis aeternæ, aut contumelia creatoris velit cohabitare; c. gaudemus, de divortiiis. Igitur quia tenentur infideles, dum sunt in ipsa infidelitate, leges Ecclesiasticas servare in matrimoniis contrahendis, & per consequens non possunt contrahere in gradibus ab Ecclesia prohibitis; & si contraxerint, post baptismum sunt separandi.

1187. Confirmatur: irregularitas bigamiae ex iteratis nuptijs proveniens, est juris Ecclesiastici: sed si infidelis contrahat duplex matrimonium in infidelitate; aut unum, dum infidelis est, alterum dum baptizatus reperitur, bigamiam incurrit, nec ad ordines promoveri valet, *cap. si quis viduam. 34. c. acutius 28. q. 3.* id quod probat Dartis in *dist. 28. q. 1.* & notatur in *cap. 3. de bigamis non ordin.* ergo quia circa impedimenta sacramentorum etiam à jure Ecclesiastico provenientia, tempus infidelitatis attenditur, & per consequens nec tunc in gradibus ab Ecclesia prohibitis matrimonium contrahere possunt.

1188. Ad object. in n. 1186. R. N. sequelam; quia post legem Evangelicam jure divino sublata est permissio repudij; ut supra dictum est; jure autem divino ligantur etiam infideles: at jure solum Ecclesiastico non ligantur; ergo si contraxerunt in infidelitate in gradu jure tantum Ecclesiastico prohibito, legitime contraxerunt, nimirum nullo jure tale matrimonium irritante; ergo ab hoc ad jus repudij nullum est argumentum. Evidens enim discrimen est inter matrimonium in infidelitate contractum in gradu prohibito jure solum Ecclesiastico; & matrimonium in infidelitate contractum post libellum repudij; ibi enim ponitur sola lex Ecclesiae, quae non stringit; hic autem lex divina, quae stringit etiam infideles.

1189. Ad confirmationem R. verum esse, quod Ecclesia prohibeat ordinari bigamos tanquam laborantes defectu perfectae significationis sacramentalis, seu tanquam non aptos representare perfectam significationem conjunctionis Christi cum una solum Ecclesia; hunc autem defectum etiam extra Ecclesiam dari posse in his omnibus, qui bigami sunt; nec tolli, quod infidelis bigamus suscipiat baptismum. Quare in forma ad argumentum R. dist. ma. irregularitas bigamiae ex iteratis nuptijs proveniens est juris Ecclesiastici supponentis defectum in subjecto independentem ab eo. C. dependentem. N. quod quis sit bigamus, non pendet à jure Ecclesiastico; bene tamen, quod bigamus non ordinetur, sine dispensatione.

§. IV.

Quo jure consanguinitas dirimat matrimonium?

Quòd jure saltem Ecclesiastico dirimat matrimonium usque ad quartum gradum inclusive, ex dictis constat; quaestio est, an jure naturali, & divino: quòd consanguinitas in primo gradu lineae rectae, jure naturali dirimat matrimonium, est communis sensus Doctorum cum D. Thoma in *4. d. 40. q. 30. a. unico.* ut videri potest apud Dicastillo *hic d. 7. à n. 195.* excipitur tamen satis probabiliter casus gravissima necessitatis, propagandi genus humanum, ut si solum superesset in mundo, Pater, & filia; vel mater & filius, ut notat Dicastillo *cit. à n. 199.* In reliquis autem gradibus lineae rectae, satis probabile est, consanguinitatem esse impedimentum juris tantum Ecclesiastici; ita Perez, Sotus, Valentia, Covar. Lopez, Sanchez, Diana, *p. 8. tr. 1. resol. 96.* & plures alij, quos citat Dicastillo à n. 210. & constat amplius in sequentibus.

Ratio hujus est; quia quò magis in gradibus receditur ab invicem, hoc magis decrescit participatio sanguinis. Hinc avus minus conjugitur nepoti, quam huic proprius parens; minus adhuc pronepos, & abnepos; ergò licet ob maximam conjunctionem sanguinis, quam inter Patrem, & filiam, vel matrem & filium importat primus gradus lineae rectae, natura videatur reprobare horum conjugium, non est tamen idem dicendum de reliquis gradibus lineae rectae. Accedit, quòd Innocentius III. in *cit. c. non debet*, expressè dicat, impedimentum ex consanguinitate, in gradibus, ultra quartum, non possit sustineri; non ergo etiam in linea recta procedit in infinitum, ut volebant aliqui. Unde etiam in gradibus lineae transversae, etiam primo, esse pariter impedimentum juris tantum Ecclesiastici, probabilius censet cum Dicastillo *cit. n. 222.* D. Thom. *2. 2. q. 154. a. 9. ad. 3.* & alijs.

Accedit, quòd compluribus exemplis ex sacris literis constat, ex connubio fratrum, & sororum propagatum esse genus humanum, ut videri potest apud Sanchez *cit. d. 52. n. 10.* Pontium, Gonzalez, & alios. Imò matrimonia fidelium in gradibus ultra primum in linea recta nec jure positivo

positivo Divino prohibita esse, probabilius est. Nam quod dicitur *Levitici*. 18. continet præcepta judicialia, quibus hodie locus non est; cum morte Christi evacuata sint, teste Apostolo *ad Hebr.* c. 7. & habetur c. *Translatio*. 3. *de constit.* ibi: *Translatio Sacerdotio* (intellige *Levitico*) *necessè est, ut legis translatio fiat*; & ideo rectè dicitur, nec in primo gradu inter collaterales dirimi matrimonium jure naturali, vel divino, ex eadem ratione. Et ita tenet Pontius *l. 7. hic c. 32. n. 3.* cum D. Thoma. 2. 2. q. 154. a. 9. ad. 3. & alijs ibidem relatis.

1193. Nec obstat responsum Innocentij III. in c. *Gaudemus. de divor.* dum dicit: *matrimonia inter infideles contracta in secundo, tertio, & quarto gradu consanguinitatis, non debere dissolvi*; ex quo aliqui inferunt: ergo oppositum voluit, si in primo gradu. Negatur enim consequentia, quia Pontifex ibi solum respondit ad id, quod quaesitum ab eo erat; de primo autem gradu nihil quaesitum fuit; ergo.

1194. Hec ex communi aliorum sensu. Ceterum hic annotare placuit, non eo ipso, quod aliquid *jure naturæ illicitum sit*, etiam *eodem jure irritum*, ac nullum esse; sic violare fidem alteri sine ulla causa excusante, jure naturæ illicitum est; & tamen si sponsus post sponsalia legitime contracta, nec dissoluta fidem suæ sponsæ violat per verba de præfenti contrahendo cum alia, contractus hic secundus jure naturæ tenet; idem est, si quis contrahendo matrimonium, fidem Deo per votum datam, violat. Nam ipsum jus naturæ dicitur, fidem Deo vel homini datam, esse servandam. Unde prohibitio juris naturalis (in eo fundata, quod talis operatio, vel omissio dicente ipso lumine naturali apud omnes gentes rationi naturali adversetur) non sufficit, ut aliquid eo ipso etiam irritum sit jure naturæ, ut ex factis exemplis constat. Tunc ergo aliquid jure naturali prohibitum, eo ipso etiam eodem jure est irritum, quando illud ipsi naturæ, ac intrinseco fini talis actus, vel operis opponitur. Unde, si non obstante tali facto, vel opere, jure naturæ illicito, ratione aliqujus extrinsecæ circumstantiæ prohibita, natura, & finis (matrimonij v. g.) illa serventur, matrimonium tali casu celebratum erit quidem jure naturæ illicitum,

sed non irritum; sic Victoria, & complures alij, quos citat, & sequitur Sanchez *l. 2. matr. d. 51. à n. 3.*

Ex hoc deducit Sanchez *cit. n. 7. matrim.* 1195. monium in primo gradu consanguinitatis lineæ rectæ (nempe inter parentes, & filios) esse jure ipso naturæ irritum; deinde n. 9. & 10. non tamen sic esse intrinsecè malum, ac mendacium; atque adeo Deum posse dispensare, ut tale matrimonium iniretur. Unde n. 11. docet, tale matrimonium non adversari simpliciter, ac omnino substantiæ, ac intrinseco fini matrimonij (quem n. 40. ait esse sobolis procreationem, & remedium concupiscentiæ) sed debito ejus ordini, & convenientiæ.

Rationem primæ partis desumit ex eo. 1196. 1. Quia omnes gentes, instructæ naturali lumine, abhorrent tale matrimonium, etiam brutis averfantibus congressum cum parentibus. 2. Quia talis contractus quodammodo adversatur hujus contractus substantiæ, qui petit duo extrema distincta, quorum unum non sit pars alterius; filij autem sunt pars parentum; præterquam, quod matrimonium tendat ad hoc, ut vir, & mulier fiat una caro, filij autem per naturalem conjunctionem sunt una caro cum parentibus; ergo filij, & parentes non sunt habiles ad talem contractum, spectato ejus ordine, & convenientiæ, quæ petit ut uxor viro subdita sit; quod naturali lumine repugnat, si mater esset uxor filij, &c.

Rationem secundæ partis desumit ex eo, quia nullus gradus omnino tollit finem matrimonij, licet impediatur aliquo modo. Ex tali enim conjugio nasci possunt liberi, & educati. Rationem. 3. partis accipit inde, quod malum privatum (v. g. irreverentiæ paternæ, quæ contingeret, ubi mater esset uxor filij, eique subdita) compensari potest bono majoris ordinis respectu totius generis humani, cæteroquin interituri.

1198. Questio ulterior est, an irritatio matrimonij inter ascendentes, & descendentes jure naturæ inducitur, protrahatur in infinitum? affirmant complures apud Sanchez *cit. l. 7. matrim. d. 51. à n. 12.* ex quibus idem tenent aliqui etiam de jure Ecclesiastico; pro qua opinione citatur Hostiensis *h. t. n. 7. Joann. Andr. de arbor. consang.*

consang. n. 12. Panormit. in c. Non debet. n. 8. & novissimè P. Wicstner de Imped. Coniug. p. 2. a. 9. n. 25. Ratio illorum (inter alias) est, quòd jure civili matrimonia diserte prohibeantur in infinitum in linea recta. L. Nuptia. § 3. L. fin. ff. de ritu nupt. 1. & c. Ergo non omnes, Instir. de nuptijs, ibi: inter eas personas, quæ parentum, liberorumve inter se locum obtinent, contrahi nuptiæ non possunt usque in infinitum: ergo idem dicendum jure Ecclesiastico; conseq. probant. 1. quia hæc juris civilis dispositio satis clarè approbata est à Nicolao. 1. ad consulta Bulgarorum, inter cætera etiam exquirentium, quibus feminis debeant jungi? c. 39. præter factorum canonum decreta, etiam cit. §. Ergo allegante; quod etiam satis innuitur c. Progeniem. 35. q. 3. deinde, quod jure civili obtinet, etiam Ecclesiastico jure obtinet, quando super tali materia in hoc nihil specialiter, & expressè dispositum est, juxta c. 1. de novi operis nuntiis: & saltem in casu, quo juris civilis dispositio honestati valde conformis est, nec agit contra sacros canones; hic autem sic contingit; ergo.

1199. Sed negativa videtur probabilior; sic etiã sentiente P. Sanchez hiecl. 7. d. 5. 1. n. 22. Castropal. Tract. 28. d. 4. p. 8. n. 9. Benacin. Pontio, Fagnano, & alijs. Ratio est, quia in c. non debet. 8. h. t. impedimentum ex consanguinitate expressè restringitur ad quartum gradum inclusivè tantum. Verba formalia sunt: Prohibitio copule conjugalis quartum consanguinitatis, & affinitatis gradum de cætero non excedat: quoniam in ulterioribus gradibus, non potest absque gravi dispendio, hujusmodi prohibitio generaliter observari. Ex quibus verbis perspicuum est, hanc restrictionem indefinitè, ac illimitatè factam, à contrarijs non bene restringi ad consanguineos solum in linea transversali; cum textus planè generaliter loquatur. Accedit, quòd ratio, quæ stat pro nullitate matrimonij inter liberos, & parentes, inducta jure naturali, nec naturæ matrimonij, nec ejus fini, aut ejus ordini debito, aut naturali convenientiæ ulla ratione adversetur, prout colligi potest ex dictis à n. 1194. si referatur ad matrimonium inter personas lineæ rectæ in gradibus ultra primum.

Neque ex hoc, quòd c. non debet, loquatur solum de linea inæquali, evincitur, quòd concilium videatur loqui in eo casu de illis tantum gradibus ulterioribus, ex quorù pluralitate nascebantur ea dispendia, quæ cavere voluit; hæc autem solum oriebantur ex conjugijs collateralium; nam ob brevitem vitæ hominum casus non evenit, ut unus descendente in quinto, sexto, vel ulteriori accipere possit. Ratio est, quia Pontifex in c. non debet non allegat unice dispendia ex nuptiis sæpè nulliter contractis stante illà prohibitionum multitudine, fumendo dispendia pro solis connubijs sæpè irritis ex ignorantia tot prohibitionum: sed etiam pro alijs difficultatibus emergentibus, propter quæ urgens necessitas, vel evidens utilitas exposcit, secundum varietatem temporum statuta quandoque variari humana; at hoc non tantum pro consanguineis in linea obliqua, sed etiam recta considerari potest.

Nec ex eo, quòd fortassis hæctenus nullus talis casus evenerit, conseq. nuncquam dispensatum sit à Romano Pontifice, rectè sequitur, eam restrictionem esse solum pro collateralibus. Nam, ut rectè notat Basil. Pont. l. 7. c. 32. n. 10. hoc parum refert; Ex eo enim, quòd nostrà memoriã casus non evenerit, non sequitur nunquam ejusmodi casum fore. Præsertim, cum causa restringendi (allegans dispendia ex nullitate matrimonij) possit æquè reperiri in casu, quo Princeps contraheret cum aliqua ex suis descendentebus, quam si collateralis cum collateralis, ultra quartum gradum; cujus exemplum in alio casu allegat Pontius cit. n. 14.

Ad rationem in contrarium n. 1198. R. C. ant. N. conseq. ad 1. prob. dato, quòd jure antiquorum canonum matrimonia perpetuò irrita fuerint inter consanguineos usque ad septimum gradum, vel quousque parentela cognosci possit, ut habetur in cit. c. Progeniem, & sequentibus: ex Nicolao 1. (qui teste Pontio cit. c. 30. n. 2. solus distinxit inter descendentes per lineam rectam, & transversales) in illis, non in his, voluerit in infinitum extendi hoc impedimentum: ex hoc tamen nihil sequitur pro etate præsentis, post constitutum. Innoc. III. in cit. c. Non debet, indefinitè restringentis gradus prohibitos solum ad pri-

ad primos quatuor inclusive; & quoniam fere omnes antiqui canones, paucis exceptis, hoc impedimentum, in tam multos gradus porrigentes, hoc volebant *nam in affinitate, quam in consanguinitate* (ut bene notat Pontius *cit. n. 2.*) si antiqui canones restrictionem capituli *Non debet*, limitarent, ut ea non cadat in consanguineos linee rectæ, limitaret etiam sic inter affines; adeoque etiam inter affines linee rectæ in infinitum jure Ecclesiastico irritum esset matrimonium, quod tamen rectè dici non potest.

Ad secundam prob. conseq. in n. cit. g. trans M. N. Min. 1. quia oppositum à facris canonibus esse dispositum constat ex *cit. c. Non debet*. 2. quia, quando dicitur, *constitutum à Legibus, etiam in foro Ecclesie recipi*, si leges nihil disponunt contra bonos mores, intelligendum est, si constituent in materia *sui fori*, seu potestati laicæ subiecta, qualis non est, validitas matrimonij inter fideles. Nam hæc materia (de valore sacramentorum, & impedimentis dirimentibus matrimonia fidelium) pertinet ad solam Ecclesiam, juxta definitionem Concilij Trident. *sess. 24. de reform. matr. can. 12. & c. Euphemium 2. q. 3. q. 2.* hinc, ibi: *matrimonia* (intellige fidelium) *hodie reguntur jure Poli, non jure Fori.* & *c. 1. de sponsal.*

Ex his videtur probabilius, in solo primo gradu matrimonium ascendendum, & descendendum jure naturæ inter consanguineos interdictum esse interdicto illud annullante; ita Sanchez *cit. l. 7. d. 52. n. 19.* & apud eum D. Thomas 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. Cajetanus, Armilla, Sa, & complures alij; quia in ulterioribus ultra primum gradum non reperitur ratio, jure naturali irritans matrimonium inter eos, qui sunt in remotiori gradu ultra primum, sive in linea ascendente, sive descendente, multo minus collateralis; ut mox dicemus.

Dices 1. natura respicit matrimonium inter parentes, & liberos ratione reverentiae illis ab his debita; at major subjectio & reverentia debetur ascendentibus remotioribus: & eo major, quod ascendens remotior est. Et quamvis hominum ingratitude, seu potius ascendendum remotiorum morte, amicitia inter ascendentes & descendentes remotiores eva-

nescat, non tamen ob id tollitur naturale reverentiae, & subjectionis debitum. Repugnat igitur naturæ æqualitas socialis matrimonij inter hos.

Secundo, quia licet in gradibus remotioribus minor sit propinquitas sanguinis, ac proinde minor indecentia conjugij appareat, quam inter parentes, & liberos; at est major inæqualitas ætatis, & consequenter major indecentia ratione illius; & subinde defectus ille propinquitatis compensatur inæqualitate hac.

Tertio, quia omnes ascendentes habent rationem principij jure naturali, ac subinde rationem superioris, & ideo Christus Servator noster appellatur *Matr. 1. filius Abrahæ, & David*, à quibus remotissime descendit; ergo jure naturali impeditur æqualitas per matrimonium constituenda. Ultimo, quia jure civili statutum est prohibitionem hanc nullis finibus contineri, sed in infinitum protrahi. *Instit. de nuptiis q. Ergo non omnes, L. Nuptie 53. L. Et nihil. 54. ff. de ritu nupt.* ubi & ad ascendentes illegitimos extenditur.

Ante responsionem notandum, reverentiam naturalem, à filijs debitam parentibus, fundari in eo, quod filij suos parentes respiciant *tanquam principium per se*; non autem merè per accidens. Nam ad rationem filij, quæ talis, solum requiritur, ut originem habeat à parentibus, quin ad hoc desideretur, ut etiam habeant, vel habuerint avum, vel aviam; hinc quod parens filij habuerit alium parentem, respectu filij per accidens est. Cain enim, & Abel fuerunt veri filij Adami; & tamen iste nullum parentem habuit; & illi nullum avum; consequenter avi, & majores ascendentes respectu nepotum, & reliquorum descendendum, non sunt principium, nisi per accidens; quæ ratio principij non fundat eam reverentiam à descendentibus deberi illis, propter quam juri naturæ repugnat conjunctio conjugalis in avo, & nepte; vel avia, & nepote, sicut conjugalis conjunctio patris cum filia, vel matris cum filio; ita Sanchez *cit. n. 19.* licet reverentia politica debeatur avo, tanquam primo domino, & primo in gubernando principio; quibus potius:

1209. Ad object. in n. 1205. B. cum dist. ma. natura respuit matrimonium inter parentes, & liberos ratione *reverentie naturalis*, illis ab his debita, concedo ma. ratione *reverentie politicae*. nego ma. dist. min. at major reverentia *politica* debetur ascendentibus remotioribus. Conc. reverentia *naturalis*, nego min. & conseq. Ratio est ex num. precedent. ad 2. in n. 1206. B. in dato casu non attendi etatem, sed indecentiam, quam natura respuit, tanquam id, quod repugnat naturali reverentiae, à filiis debita, tanquam suo principio per se, & non merè per accidens.

1210. Ad 3. in n. 1207. B. cum dist. ant. omnes ascendentes habent jure naturali rationem *principij per accidens* respectu descendentium; transeat: rationem *principij per se*, N. ant. similiter distinguo alteram partem antecedentis: habent rationem superioris etiam naturaliter, & per accidens conc. naturaliter, & per se nego hanc partem, & conseq. ad 4. B. in impedimentis matrimonij non attendi jus civile inter fideles; cum jure humano impedimenta matrimonij statuere sit de jure solius Ecclesiae, ut dicemus quaest. ult.

Igitur matrimonium inter ascendentes, & descendentes non est invalidum jure naturæ in ullo gradu excedente primum, ut dictum est, id, quod clarè docet D. Thomas 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. ubi ait in commixtione conjunctarum personarum aliquid esse, quod secundum se repugnat rationi naturali, sicut si fiat commixtio inter parentes, & filios, quorum est *per se*, & immediata cognatio; alias verò personas, quæ non conjunguntur per se ipsas, sed per ordinem ad parentes, non habere *ex se ipsis* ita indecentiam, sed hanc sæpe variari juxta consuetudinem &c. Deinde in 4. dist. 40. q. unic. a. 3. in corp. ubi agit de gradibus consanguinitatis jure naturæ prohibitis, in responsione solum meminit *primi gradus, lineæ rectæ V. plura* super hoc infra.

ARTICULUS II.

De Impedimento ex Affinitate.

Affinitas (seu ut alioquinuntur) *affinitas*, jure civili est attinentia, seu conjunctio unius personæ cum aliena familia, mediante matrimonio; jure autem Canonico, est conjunctio, seu propinquitas personarum proveniens ex copula carnali; sic Pyrrhus Corradus in *praxi dispens. Apostol. l. 7. c. 1. n. 13.* cum communi; quia cum per copulam carnalem vir, & femina una caro efficiantur (hoc ipso consanguinei feminae fiunt viri affines, & propinqui in eodem gradu, in quo sunt cum femina; & consanguinei viri fiunt feminae affines, & propinqui in eodem gradu, in quo sunt cum viro) vir propinquat ad fines sanguinis familiae, de qua est mulier; ac vicissim; juxta gl. in c. non debet. de consang. & affin. V. in secundo. Et deciditur in c. Fratemitatis. 35. q. 10. ibi: *si una caro fuerit, quomodo poterit aliquis eorum propinquus uni pertinere, nisi pertineat alteri?*

Ex hoc colliges, cum affinitas, secundum leges, sit personarum propinquitas *ex justis nuptiis* proveniens, seu diversorum per nuptias copulatio, de jure civili ad hoc, ut affinitas contrahatur, requiri justas nuptias, seu legitimum matrimonium. *L. non facile §. sed sciendum. ff. de grad. & affinib.* Hinc, quantum est de jure civili, ex copula fornicaria non contrahitur affinitas; secus de jure canonico, ut constat ex n. priori nam *in ordine ad matrimonium* non attenditur affinitas, nisi considerata secundum sacros canones; at secundum hos ea nascitur etiam ex copula fornicaria incestuosa, & adulterina, ut dictum est n. 1211. ergo.

Not. autem *affinitatem*, seu hanc propinquitatem, *non nasci ex carnali copula*, nisi perfecta sit & consummata, de qua diximus n. 460. nisi enim fecerit sanguinis commixtionem, & carnis unitatem, nulla inde nascitur affinitas. sic Corradus n. 17. Et ideo ex penetratione vasæ femine, absque seminatione intra illud, nulla nascitur affinitas; c. *Extraordinaria* 35. q. 5. imò juxta probabilem sententiam, de qua diximus supra.